

**KALAMAJA
MUUSEUM**

Funktsionalistlik eramu

Kotzebue 16

Kalamaja eeslinnas ebatüüpiline funktsionalistlikus stiilis eramu valmis 1934. aastal arhitekt Herbert Johansonini projekti järgi.

Kalamaja muuseumi soe kodune õhkkond tekitab tunde, nagu oleksid külla tulnud mõnele vanemale sugulasele. 1934. aastal tuntud arhitekt Herbert Johanson'i projekti järgi Tallinna Tehnikakõrgkooli professorile Hans Einbergile ehitatud funkvilla Kotzebue tänaval peidab endas viit eri tasandit ja mitmekesiseid võimalusi muuseumitundideks ja erilaadseteks sündmusteks. Muuseumitunnid toimuvad nii toas kui ka muuseumihoovis ja linnaretkedena mööda ajaloolise puitasumi tänavaid.

Kalamaja kogukonnamuuseumi sisu on valminud koostöös kohalikega. Endistelt ja praegustelt Kalamaja eeslinna elanikelt kogutud lugude, fotode ja esemete abil räägivad muuseumitunnid kunagisest agulilaste elust, aga ka tehasetöölise oldest. Mõni muuseumitund lõpeb meisterdamisega keldrikorruse haridusruum-kolikambris, mõni hoopis kõõgis vana aja moodi maiustades ja teed juues.

Lasteaiale ja nooremale koolieale pakutavad tunnid on seotud eelkõige inimeseõpetuse õppekava ja kodulooga. Muuseumihoovis saab proovida vanu õuemänge, siseruumides on avamiseks rohkelt sahtleid ning katsumiseks vanu esemeid. Käega katsudes ja ninaga nuusutades muutub kauge aja elu ja lugu õpilasele isiklikuks ja tajutavaks. Kodune ja nostalgiarohke miljöö loob toetava ja inspireeriva keskkonna **keeleõppijatele**.

Põhja-Tallinna linnaruumis endiselt säilinud tööstuslik pärand pakub ideaalset keskkonda, et tutvustada **vanemale koolieale** ajaloo ning geograafia ainekavades sisalduvaid tööstusliku pöörde ja linnastumise teemasid. Siin on säilinud nii mõndagi ajast, mil Eesti maarahvast hakkas saama linnarahvas ning tööle pandi mastaapsed tehased, mis paiknesid linnakeskusele ja üksteisele üllatavalt lähedal. Tööstusliku pöörde linnaretk sisaldab nii ülesandeid väiksemates gruppides kui ka ehedaid sissevaateid kunagiste tööliste ellu.

Noorema kooliastme grupe kutsume muuseumitundi „Kenad kombed“, kus võtame vaatluse alla, kuidas olla viisakas ja teistele hea kaaslane kodus, koolis ja avalikus ruumis.

Algaval õppeaastal töötame välja täiesti uued LAK-õppena eesti keele õpet toetavad muuseumitunnid. Anname teada ja saadame kutse, kui meie Kalamaja eesti keele õpet toetavad tunnid on valmis saanud.

„Mängud eeslinnas“

Muuseumitund

Muuseumitunnis tuleb Kalamaja näitel juttu eluolust vanas puitasumis ning sellest, mis koht on Kalamaja ja miks on siin oma muuseum. Uurime, kes on siin elanud ning millised on olnud nende mängud. Soodsa ilmaga leiab tunni esimene pool (u 20 min) aset muuseumihoovis, kus mängime vanu õuemänge. Vihmase ilmaga mängime toas. Tund lõpeb vana aja moodi maiustamisega muuseumi köögis.

NB! Tunni kestus sõltub grupi suuruselt, muuseumi väikestes ruumides kulub suurema grupiga rohkem aega.

Külmemal aastaajal palume kaasa võtta vahetusjalanõud või soojad sokid.

SIHTGRUPP: lasteaed (NB! Alates viiendast eluaastast), I kooliaste

EESMÄRK: tutvuda vana aja mängudes ühe vanima eeslinna, Kalamaja eluoluga läbi aegade, et paremini mõista Tallinna arengulugu

LÕIMING: kodulugu, inimeseõpetus, eesti keel, liikumisõpetus

KESTUS: 90 minutit

KEEL: eesti

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kalamaja-muuseum/programmid/>

„Kenad kombes“ **Muuseumitund**

Tutvume Kalamaja muuseumi hubases elutoas sellega, kuidas oldi viisakad 90 aastat tagasi – ajal, kui tänane muuseumihoone ehitati –, ja millised olid inimeste kombes ning seltskondlik riietus võrreldes tänapäevaga. Töötoas meisterdame peokutse, õpime siduma tavalist sõlme ja sleifi.

NB! Tunni kestus sõltub grupi suurusest, muuseumi väikestes ruumides kulub suurema grupiga rohkem aega.

Külmemal aastaajal palume kaasa võtta vahetusjalanõud või soojad sokid.

SIHTGURPP: I kooliaste

EESMÄRK: Üheskoos kordame ja kinnistame viisakusreegleid: kuulamisoskus, suhtlemisoskus, koostööoskus, eneseväljendusoskus, oma töökoha korrastamine
LÕIMING: väärtuskasvatus, inimeseõpetus, eesti keel, kodulugu, kunstõpetus, ajad ja kombes

KESTUS: 90–120 minutit

KEEL: eesti

„Tööstuslik pööre Tallinnas: elektrimootoritest ja puuvillast“

Õuesõppetund

Muuseumitunnis räägime tööstuslikust pöördest, sellega seotud Kalamaja ja teiste eeslinnade kasvust ning arengust. Vaatleme Tallinna tõusu tähtsaks tööstuslinnaks, linnastumist tehaste tekkimisest ja toodangust kuni tööliste igapäevaste elutingimusteni.

Tunnis on tähelepanu all Kalamajas ja mujal Tallinnas tekkinud tööstused nagu Wiegandi metalli- ja masinatehas (hilisem Ilmarine), Krulli metalli- ja masinatööstusettevõtte, Balti puuvillamanufaktuur, AS Volta. Jalutuskäigul linnaruumis tutvume kunagise tööstusarhitektuuri jälgedega ning muuseumi kogudes leiduvate toodangunäidistega.

NB! Hooajaline, tellitav aprillist-oktoobrini.

Tund algab Balti jaama trammipeatuse tagant Jaama platsilt.

Kõnnime umbes 2,5 km, vahepeal sõidame trammiga.

Trammis valideerimiseks tuleb kaasa võtta Ühiskaart või õpilaspilet. Vajalik ilmale vastav rõivastus.

SIHTGURPP: III kooliaste (toetab 8. klassi ajaloo ainekava), gümnaasium (toetab 10. klassi geograafia ainekava)

EESMÄRK: tutvuda Eesti tööstusparandi, eeslinnade tekke ning eestlaste linnastumise looga Põhja-Tallinna näitel

LÕIMING: ajalugu, eesti keel, (linna) geograafia, kunst

KESTUS: 90–120 minutit (sõltuv ilmast ja grupi suuruselt)

KEEL: eesti

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kalamaja-muuseum/programmid/>

KALAMAJA MUUSEUM

■ Muuseumitunnid

„KALADEST JA MAJADEST“

Tutvume mängulisel viisil Tallinna vanima eeslinna ja tema asukate looga muuseumi püsinäituse ja selle eksponaatide kaudu.

NB! Külmemal aastaajal palume kaasa võtta vahetusjalanõud või soojad sokid.

Lasteaed (alates viiendast eluaastast) – I kooliaste (eesti keeles), 60–90 minutit (sõltuv grupi suurusest ja laste vanusest, muuseumi väikestes ruumides kulub suurema grupiga rohkem aega).

„KALAMAJALOO ALLIKAD“

Tutvume Tallinna vanima eeslinna tekkimise looga ning sellega seotud ajalooallikatega. Toetab 5. klassi ajaloo ainekava.

NB! Külmemal aastaajal palume kaasa võtta vahetusjalanõud või soojad sokid.

II kooliaste (eesti keeles), 60 minutit.

„JÕULUOOTUS KALAMAJA MOODI“

Uurime, milliseid pühade-eelseid ettevalmistusi tehti ühes Tallinna puitasumis 80 aastat tagasi. Ehime vana aja stiilis jõulupuu ning püüame arvata, mis on pakside sees, mida saadi kingituseks 50 ja 80 aastat tagasi. Samuti laulame ja maiustame pisut.

NB! Hooajaline, tellitav novembri teisest poolest jaanuari alguseni. Palume kaasa võtta vahetusjalanõud või soojad sokid.

I–II kooliaste (eesti keeles), 90–105 minutit (muuseumi väikestes ruumides kulub suurema grupiga rohkem aega).

BRONEERIMINE:

<https://lydian.ee/kalamaja-muuseum/programmid/>

■ Õuesõpe

„KALAMAJA LASTETUUR“

Tutvume mängulisel ja põneval viisil ühe Tallinna eeslinna looga ning sellega, kuidas ja kus elasid siinsed lapsed 30, 50 ja 80 aastat tagasi.

NB! Hooajaline, tellitav septembris-oktoobris ja aprillist juunini.

Lasteaed (koolieelne rühm), I–II kooliaste (eesti keeles), 60–90 minutit (sõltuv grupi suurusest ja laste vanusest).

„KALAMAJA LINNALOOMASTIKU TUUR“

Tutvume linnaloodusega meie ümber, õpime seda hindama ja hoidma.

NB! Hooajaline, tellitav septembris-oktoobris ja aprillist juunini.

Lasteaed (koolieelne rühm) – I kooliaste (eesti keeles), 90 minutit

„JÕULUNE LATERNATUUR“

Laternaretk Kalamaja tänavatel, uurime, milliseid pühade-eelseid ettevalmistusi tehti ühes Tallinna puitasumis 80 aastat tagasi.

NB! Hooajaline, tellitav novembri teisest poolest jaanuari alguseni.

Kohandatav kõigile vanusegruppidele (eesti keeles), 60–90 minutit (sõltuv ilmast ja grupi suurusest).

